

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ МИСЛЕННЯ:

ГЕНЕЗА,
ОСНОВНІ ФОРМИ
та ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ

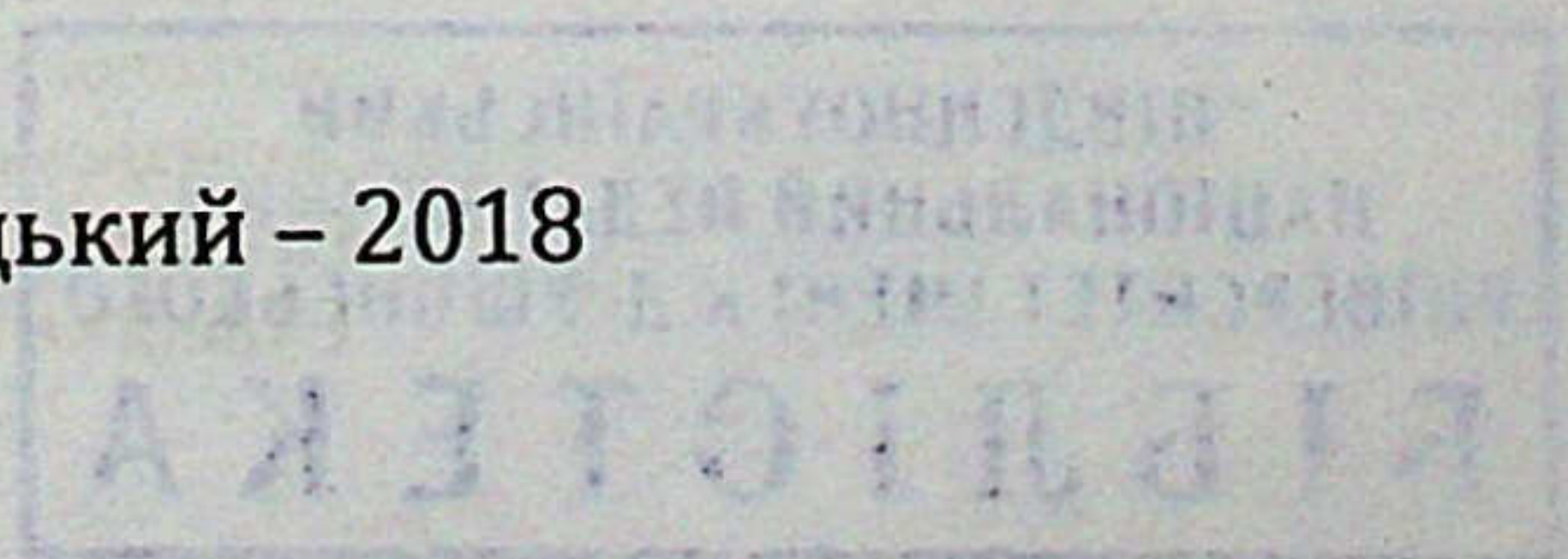
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПОЛІТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

**СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ
МИСЛЕННЯ:
ГЕНЕЗА, ОСНОВНІ ФОРМИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Монографія

*За науковою редакцією члена-кореспондента
НАПН України М. М. Слюсаревського*

Кропивницький – 2018

УДК 316.6:159.955

С 70

С69

Рекомендовано,

Інституту соціальної та політичної психології НАПН України
протокол № 16/16 від 22 грудня 2016 року

Рецензенти:

Л. М. Карамушка, член-кореспондент НАПН України,
доктор психологічних наук, професор;

Т. М. Траверсе, доктор психологічних наук, доцент

С 70

Соціально-психологічне мислення: генеза, основні форми та перспективи розвитку: [монографія] / [М. М. Слюсаревський, В. В. Жовтянська, О. В. Суший, В. О. Татенко та ін.] ; за наук. ред. М. М. Слюсаревського ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. – 296 с.

ISBN 978-966-189-472-2

Монографія презентує результати першого як на вітчизняних, так і зарубіжних теренах дослідження, що мало на меті з'ясування сутності та генези соціально-психологічного мислення, розроблення наукових уявлень про його формовияви. Запропоновано класифікаційно-генетичну модель, що охоплює найрізноманітніші форми цього специфічного виду мислення: донаукові, протонаукові, власне наукові, позанаукові, ідеологічні та психотехнологічні. Докладно проаналізовано окремі з таких форм. Обґрунтовано концептуальні засади дальшого розвитку соціальної психології як науки в контексті взаємодії з іншими формами соціально-психологічного мислення.

Адресується науковцям, чиї інтереси лежать у сфері соціальної психології та суміжних з нею галузей, викладачам дисциплін соціально-психологічного профілю у вищій школі та системі післядипломної освіти, аспірантам і студентам, особам, які підвищують кваліфікацію за напрямками психології та соціальної роботи. Може бути цікавою також для вчених, що розробляють проблеми філософії науки, наукознавства, теорії пізнання.

УДК 316.6:159.955

ISBN 978-966-189-472-2

ПД9707

© Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, 2018

© Жовтянська В. В., Кальницька Ю. С., Кухарук О. Ю., Петушкова А. С., Скорик М. М., Слюсаревський М. М., Суший О. В., Татенко В. О., 2018

БІБЛІОТЕКА

ЗМІСТ

Передмова (М.М. Слюсаревський)	5
1. Соціально-психологічне мислення у гносеологічному і суспільно-історичному вимірах (М.М. Слюсаревський)	8
1.1. Доцільність і прецеденти розгляду мислення за критерієм його об'єктної спрямованості	10
1.2. Наукова спадщина В. А. Роменця як підстава для введення родового поняття “психологічне мислення”	23
1.3. Сутність і зміст поняття “соціально-психологічне мислення”	27
1.4. Генеза і класифікація форм соціально-психологічного мислення.....	36
2. Наукові форми соціально-психологічного мислення	43
2.1. Історіографія соціально-психологічної думки (Ю.С. Кальницька).....	43
2.2. Теорії соціальної психології (М.М. Слюсаревський).....	63
2.3. Суб'єктно-вчинковий підхід у соціальній психології (В.О.Татенко)	81
2.4. Соціальна архетипіка як методологічний підхід до пізнання масового (колективного) несвідомого (О.В.Сушій).....	107
2.5. Соціально-психологічний потенціал гендерного підходу (М.М.Скорик)	126

3. Позанаукові та проміжні форми соціально-психологічного мислення.....	141
3.1. Соціально-психологічне мислення в лоні міфології (О.В.Сушиї, В. В. Жовтянська)	141
3.2. Пізнання та опанування соціально-психологічної реальності засобами художньої літератури (А.С. Петушкова)...	160
3.3. Ідеологія як форма соціально-психологічного мислення (В.В.Жовтянська)	173
3.4. Особливості соціально-психологічного мислення у психотехнологічних формах (О.Ю.Кухарук)	190
4. Перспективи розвитку соціальної психології в контексті взаємодії з іншими формами соціально-психологічного мислення (М.М. Слюсаревський)	202
4.1. Проблема співвідношення траєкторій розвитку суспільного життя і соціально-психологічної науки	202
4.2. “Пастки” актуальності та “чорні діри” впровадження, або Випереджувальний розвиток соціальної психології як умова її практичної релевантності	212
4.3. Розширення і збагачення функцій соціальної психології	229
4.4. Потреба легітимації різних методів і результатів соціально-психологічного пізнання	243
Післямова (М.М. Слюсаревський).....	256
Література.....	261